

og i den Henseende har jeg ogsaa haft den Fornøjelse at finde Støtte hos det ærede Medlem fra Vraa (Thomas Larsen). Nu kunne det ærede Medlem fra Vraa og den ærede Ordfører bag efter strides om, hvem der har Ret.

Jeg indrømmer stadig, at jeg ikke finder synderlig Overensstemmelse mellem den ærede Ordførers Udtalelser. Jeg gjorde før opmærksom paa, at han takkede Ministeren for Forslaget, men var uenig med ham paa alle Punkter. Anden Gang han havde Ordet, var han vred paa mig, fordi jeg vilde have Ekspropriationsbestemmelser ind i Lovforslaget, men overordentlig glad for Ministeren, fordi han stillede en Kommission i Udsigt, hvori dette kunde blive overvejet. Han var vred paa mig, fordi jeg vilde have en Bestemmelse om offentligt Fæste ind i Lovforslaget, men endte med at udtale, at han havde ikke det mindste imod offentligt Fæste, jeg havde nær sagt: det manglede bare! Jeg vil nu spørge den ærede Ordfører, hvad han mener om en Mand, jeg kunde sige en Kommissionsformand, der til Ministeren foreslaar offentligt Fæste, men takker Ministeren for et Forslag, hvori denne Bestemmelse ikke findes. Mig forekommer det, at en saadan Kommissionsformand ikke kan være i synderlig Overensstemmelse med sig selv. Det kan være, at den ærede Ordfører kender en saadan. Mig forekommer det, at naar man selv anbefaler nye Spor og bag efter takker Ministeren for at blive i det gamle Spor, har man ikke Ret til at anfælde andre Medlemmer, som ønske dette nye Spor betraadt.

Jeg har ikke videre at tilføje. Jeg har dog Lyst til at gøre en kort Bemærkning til det ærede Medlem fra Hornslet (N. P. Jensen). Selv om han bruger nok saa megen Statistik og fører nok saa mange statistiske Beviser for, at den Jord, Husmændene faa eller hidtil have faaet efter den gamle Lov, har været over Middeljord, gælder det ikke for Øernes Vedkommende. Det ærede Medlem kan henvende sig til en hvilken som helst af sine egne Partifæller her paa Øerne og spørge dem om dette Forhold; og alle ville de sige til ham, at det passer ikke for Øernes Vedkommende, der er det langt fra Middeljord og langt fra den gode Jord, disse Husmænd have faaet. Det have den sunde Fornuft og Erfaringen belært os om, saa det kommer man ikke udenom, selv om man bruger nok saa mange Tal, nok saa mange Kunster for at bevise det modsatte.

J. Nielsen: Vi, der have været med i Debatten om dette Spørgsmaal lige fra Begyndelsen, kunne ikke andet end undre os over, og jeg kunde gerne sige glæde os over, at den Storm, for ikke at sige Orkan, som fra først blev rejst om dette Forslag fra forskellige Sider, nu er løjet af, saa det næsten er blevet Vindstille, Havblik. Ganske vist er der selvfølgelig her, som ved alle andre Forslag, delte Meninger om Enkeltheder i Lovforslaget; man har ogsaa haft forskellige Ønsker, som Ministeren for Resten har udtalt sig meget imødekommende overfor, men alle de Angreb, som under den forløbne Forhandling ere førte mod Lovforslaget, ere dog i Sammenligning med de forrige Storme kun at ligne ved en mild og sagte Brise hen over de stille Vande.

Jeg tror, man kan sige, at det fremgaar af hele Forhandlingen, at man fra alle Sider har maattet indrømme, at de to Love have virket godt i de forløbne 10 Aar, og at der i Henhold til dem er skabt mange sunde og gode Hjem, hvor der nu lever tilfredse og glade Familier, som ere langt mere selvstændige og uafhængige end Indsidderne og de jordløse Husmænd.

Det synes ogsaa, som om man fra alle Sider paa nogle faa — jeg kunde fristes til at sige — hæderlige Undtagelser nær er enig om, at Hovedformaalet med denne og de foregaaende Love er, at Ejerne af de smaa Husmandsbrug skulle blive selvstændige og uafhængige eller, som det ærede Medlem fra Køge (Bransager) udtalte, helt selvstændige og økonomisk helt frie Mænd. Hvor megen Jord der skal til for at gøre en Mand helt selvstændig og helt økonomisk fri, tror jeg, der ikke er nogen, som har turdet fastslaa noget egentlig bestemt om, og det er ogsaa meget vanskeligt. Naar man ser sig omkring, hver især paa sin Egn, vil man se, at somme Familier leve rigtig pænt af 5 Tdr. Land, medens andre ikke kunne forsørge deres Familie, selv om de have hele 100 Tdr. Land, de gaa fallit, selv om de ikke have forholdsvis saa megen Gæld, for man skal se sig godt for for at faa mere end $\frac{9}{10}$ af Værdien i Gæld. Det er nemlig saa, som Nørregaard en Gang sagde, at der er en Grænse for at gøre Gæld, nemlig den, at ingen vil laane en noget mere. Alligevel tror jeg, de fleste have været enige om, at naar vi kunde naa til, at en saadan Husmand kunde faa en Jordlod saa stor, at han derpaa med jævn almindelig Drift kunde holde 3 Køer